

A H15-ÖS GÉPJÁRMŰ- IZZÓLÁMPA

A gépjárművek és pótkocsijuk jóváhagyott lámpaegységeiben való használatra szánt izzólámpák jóváhagyásának egységes feltételeiről szóló 37. számú ENSZ-EGB előírás (37. R) hatálya alá tartozó izzólámpák (izzók) közül, funkcióit, kialakítását és alkalmazását tekintve, a H15-ös izzó mindenképp kitűnik.

GÁL ISTVÁN

A 37. R-ben felsorolt kétfonalú (két izzószálas) izzók kisebb hányada fényjelző berendezések, többségük pedig útmegvilágító berendezések, fényszórók fényforrása. A szintén két izzószálas H15-ös izzót sajátos módon akár mindkét csoportba is sorolhatnánk. A nagyobb névleges teljesítményű izzószál távolsági fényszóró, a kisebb teljesítményű izzószál pedig nappali menetjelző lámpa fényforrása.

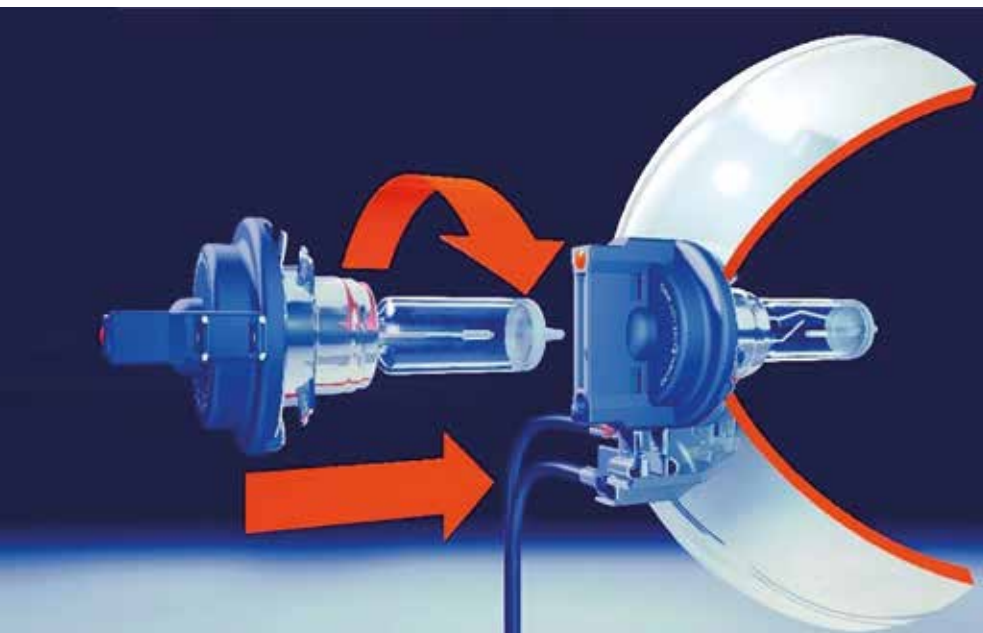
A tárgyi izzó rajzát, műszaki jellemzőit, adatait a 37. R 1. mellékletében a H15/1 – H15/5 sz. adatlapok tartalmazzák. A hivatkozott adatlapokból, gyártmányismertetőkből megtudható, hogy a H15-ös készül 12 V-os (55/15 W, 1350/260 lm), valamint 24 V-os (60/20 W, 1500/300 lm) változatban. A 12 V-os változatot gyártják kékes-fehér színnel (színhőmérséklet: 4200 K), világító kivitelben is ❶. Gyártmányismertetőben a színezetlen (fehér) fényű az ORIGINAL Line megjelölésűek között, a kékes-fehér fényű a COOL BLUE Intense jelölésű csoportban található. A felsorolt változatok azonos kialakítású

fejfel rendelkeznek. Mivel a fejkialakítás változatoként nem különbözik, ezért fokozottabb figyelemmel kell végrehajtani az izzók cseréjét, mert a névleges feszültség, valamint a szín tekintetében csakis azonos izzókat szabad párosítani a különböző oldali berendezésekben. A fej típusjelölése: PGJ23t-1. Ez a különleges fejkialakítás nem más, mint a szabadalmaztatott OSRAM SNAPIN-LITE szisztéma. A következő kivonat idézetben a gyártó így jellemzi a kiala-

kítást: „...nagymértékben megkönnyíti a lámpacserét. A lámpa behelyezése kábelek, csatlakozók vagy rögzítő rugók közbeiktatása nélkül történik...”. Mindez valóban így is van. A megoldás nem más, mint az izzó három rugós nyelvének szorítása által biztosított, pozícionált bajonettzáras kialakítás. A fejből kiálló három érintkező az ún. kékes biztosítékok érintkező nyelveihez hasonlóan, az izzó elfordítása közben oldalról befordul, becsúszik a rugózó

❶

2

3

árambevezető lemezek közé. Az elvet egy bemutató ábra szemlélteti (egy H11B jelű izzó behelyezését mutatva, mely izzó is az OSRAM SNAPINLITE szisztéma szerinti fejkialakítással rendelkezik) 2. Az ábrán látható nyilak egyértelműen mutatják, hogy az izzót ütközésig kell a foglalatba betolni, majd ütközésig – bajonettzárszerűen – jobbra fordítani. Az elfordítással egyben megtörténik az elektromos csatlakoztatás. A fej célszerű kialakítása lehetővé teszi a két ujjal történő könnyű rögzítést. A fejen található a gyártmányazonosító jelölések, valamint az európai jóváhagyás jelei és az amerikai megfelelést tanúsító jelölés 3.

Az azonosító jelek között feltüntetett U betű azt tanúsítja, hogy az izzó UV-kisugárzása megfelel a 37. R-ben meghatározott értéknek.

A fejen színjelölés is található. A narancssárgás színű betét arra utal, hogy a termék az ORIGINAL Line kategóriába tartozóan színtelen (fehér) fénnel világít, a kék színű betéttel jelzett pedig a COOL BLUE Intense kategóriába tartozóan kék-fehér színnel 1.

A burán belül látjuk a három árambevezető lábat, ezekhez csatlakozóan a két eltérő teljesítményű izzószálat, valamint a nagyobb teljesítményű szálhoz tartozóan egy árnyékoló kanalat. A burán belüli elrendezés látványban igen hasonlatos a H4-es izzóéhoz 4. H15-ös izzó alkalmazása esetén az egyesített funkciókkal működő fényszóróegység szükségszerű sajátossága az osztott tükröző felület, ezen belül a közel 60/40%-os arányú részfelületek eltérő kialakítású tagoltsága 5. Az alkalmazott árnyékoló kanál, valamint a tükröző felület(ek) szükségszerű és sajátos kialakítása együttesen biztosítják, hogy megfelelő irányítású, fényeloszlású fénnel világítson a távolsági fényszóró, illetve a nappali menetjelző lámpa.

A H15-ös egyik alkalmazási példaként említhető a 2012-től gyártott VW Golf VII első sorozatának halogénizzós, tükröző rendszerű „iker” alapfényszórója 6. E fényszóró belső egységében található a két izzószálas H15, mely jellegéből következően útmegvilágító, illetve jelzőberendezésnek (távolsági fényszóró, nappali menetjelző lámpa) is a fényforrása. A két izzószál soha nem világíthat egyszerre, mivel bármely útmegvilágító berendezés (távolsági is) bekapcsolásakor a nappali menetjelző lámpának ki kell kapcsolódnia. A megfelelő oldalon szintén kikapcsolódik az irányjelző bekapcsolódásakor, mivel az átvilágított felületeik széle közti távolság az adott Golf fényszórócsoporthoz belül kevesebb, mint 40 mm.

Természetesen a H15-ös névtelen gyártók által készített változatai is megtalálhatók a piacon. Készítenek halogén, gázkisüléses és LED-es változatokat. Készülnek burára illeszthető színszűrők is. Az utángyártott izzók több tekintetben különböznek a fentebb említett jóváhagyott változaktól. Általánosan jellemzők: E jel hiánya, gyártómegnevezés hiánya, a burá színezése és a fej színjelölése

4

5

6

ellentmondásos, nagyobb teljesítmény, más színhőmérséklet, nagyobb fényáramértékek. Továbbá sokféle LED-es változat, és egy „izzón” belül elképesztő xenon- és halogénpárosítás.

Mindezek alkalmazása szabálytalan, és a különböző változatokat szemlélve nem megalapozatlan a feltételezés, hogy beszerelésükkel az adott világítóberendezések képtelenek a

vonatkozó előírásoknak megfelelően világítani. ■

Forrás: ENSZ-EGB előírások, OSRAM, internet, saját fotók